

TIESLIETU MINISTRIJAS UN
LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBAS

SARUNU PROTOKOLS

Rīgā

2005.gada 20.jūlijā

Sarunas vada: tieslietu ministre S.Āboltiņa un Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis A.Jaunsleinis.

Sarunās piedalās:

Tieslietu ministre	- S.Āboltiņa
Valsts sekretārs	- M.Bičevskis
Valsts sekretāra vietniece stratēģijas jautājumos	- I.Juhansone
Valsts sekretāra vietnieks tiesu jautājumos	- E.Puriņš
Datu valsts inspekcijas direktores vietnieks	- I.Tīss
Datu valsts inspekcijas Juridiskās daļas vadītāja	- A.Gusarova
Naturalizācijas pārvaldes priekšniece	- E.Aldermane
Naturalizācijas pārvaldes priekšnieces vietniece	- S.Vība
Valsts zemes dienesta ģenerāldirektors	- M.Lazdovskis
Politikas plānošanas departamenta direktores vietnieks	- S.Mikuda
Politikas plānošanas departamenta Kriminālsodu izpildes politikas nodaļas vadītāja	- K.Ķipēna
Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis	- A.Jaunsleinis
Madonas rajona padomes priekšsēdētājs	- A.Ceļapīters
Aizkraukles novada domes priekšsēdētāja vietniece	- A.Podvinska
Daugavpils rajona padomes izpilddirektora vietniece	- I.Natarova
Latvijas Pašvaldību savienības vecākais padomnieks	- M.Pūķis
Latvijas Pašvaldību savienības padomnieks reģionālās attīstības jautājumos	- J.Piešiņš
Latvijas Pašvaldību savienības padomniece finanšu un ekonomikas jautājumos	- S.Šķiltere
Liepājas pilsētas domes Juridiskās daļas vadītāja vietnieks	- J.Jirgens
Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēža padomniece juridiskajos jautājumos	- V.Reitere
Rīgas domes Juridiskās pārvaldes galvenā juriste	- F.Frīdenberga

Protokolē:

Tieslietu ministrijas Politikas plānošanas departamenta vecākā referente	- I.Viša
Latvijas Pašvaldību savienības sekretārs	- G.Apīnis

Sarunas sāk plkst. 11.00

Darba kārtībā izskatāmie jautājumi:

1. Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums un ar tā piemērošanu praksē saistītie jautājumi un problēmas.
2. Zemes politikas aktuālie jautājumi:
 - 2.1. Zemes un ēku kadastrālās vērtības bāzes saskaņošana ar pašvaldībām.
 - 2.2. Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšana.
 - 2.3. Aizsargjoslu sistēmas uzturēšana un izmantošana.
 - 2.4. Mēroga 1:2000 plānu sagatavošana pašvaldību teritoriju plānojumiem.
 - 2.5. Kartogrāfisko materiālu nodošana pašvaldībām teritorijas plānošanas vajadzībām.
3. Likumu „Fizisko personu datu aizsardzības likums”, „Informācijas atklātības likums” un „Par pašvaldībām” pretrunas un problēmas likumu piemērošanā pašvaldību darbā.
4. Pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumi.
5. Likumā „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” noteikto audzinošo rakstura piespiedu līdzekļu uzraudzības institūcija – pašvaldība un no tā izrietošās problēmas.

I Vienošanās panākta:

1. Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums un ar tā piemērošanu praksē saistītie jautājumi un problēmas.

- Tieslietu ministrija (turpmāk – TM) pieejamo resursu ietvaros apņemas sniegt metodisku atbalstu pašvaldībām, izstrādājot metodisku materiālu par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījuma veidlapu aizpildīšanu.
- Latvijas Pašvaldību savienība (turpmāk – LPS) apņemas iesniegt aprēķinus par prognozējamajiem pašvaldību izdevumiem likuma ieviešanai.
- LPS un TM apņemas sadarboties, lai veiktu atbilstošu finanšu aprēķinu valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījuma veidlapu pieejamības nodrošināšanai, paredzot to kārtējā gada valsts budžeta pieprasījumā.
- Turpināt diskusijas par Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likuma 5.panta ceturtajā daļā noteikto nākamajās TM un LPS sarunās.
- TM iesniedz LPS aprēķinus par plānoto juridiskās palīdzības pieprasītāju skaitu.

2. Zemes politikas aktuālie jautājumi:

2.1. Kadastrālās vērtības bāzes saskaņošana ar pašvaldībām.

TM un LPS kopīgi sadarbosies jautājuma risināšanā par zemes un ēku kadastrālās vērtēšanas saskaņošanu un nepieciešamības gadījumā organizēs sarunas, pieaicinot Finanšu ministriju un citas ieinteresētās puses.

2.2. Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšana.

TM un LPS apņemas kopīgi sadarboties, lai rastu kopīgu risinājumu jautājumiem, kas saistīti ar nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšanu.

2.3. Aizsargjoslu sistēmas uzturēšana un izmantošana.

- TM apņemas izstrādāt priekšlikumus aizsargjoslu attēlošanai Aizsargjoslu datu bāzē, sagatavojot grafiskās daļas specifikāciju.
- TM sadarbosies ar LPS normatīvās bāzes izstrādē, lai nodrošinātu datu savietojamību ar pašvaldību teritoriālpļānojumiem, tai skaitā detaļplānojumiem.

2.4. Mēroga 1:2000 plānu sagatavošana pašvaldību teritoriju plānojumiem.

TM un LPS vienojas par nepieciešamību Ģeodēzijas un kartogrāfijas likumprojekta apspriešanas gaitā aizstāvēt valsts atbalstīta mēroga 1:2000 izmantošanu bieži apdzīvotu vietu kartēšanai un LPS apņemas atbalstīt šo iniciatīvu

2.5. Kartogrāfisko materiālu nodošana pašvaldībām teritorijas plānošanas vajadzībām.

- Valsts zemes dienests (turpmāk – VZD) sagatavos un iesniegs LPS informāciju par tā rīcībā esošajiem kartogrāfiskajiem materiāliem, datu formātiem un izmantoto programmatūru, norādot, ko no šiem pakalpojumiem un informācijas un kādam mērķim pašvaldības var saņemt bez maksas.

- TM un LPS vienojas kopējā izpratnē par teritorijas plānošanai nepieciešamo datu sagatavošanu un vērsīsies Reģionālas attīstības un pašvaldību lietu ministrijā (turpmāk – RAPLM) ar lūgumu izstrādāt vienotu metodiku teritorijas plānošanai, nosakot tai nepieciešamo pamata kartogrāfisko informāciju un datu formātus.

3. Likumu „Fizisko personu datu aizsardzības likums”, „Informācijas atklātības likums” un „Par pašvaldībām” pretrunas un piemērošanas problēmas.

- TM un LPS vienojas, ka ir nepieciešami precizējumi likumos, lai novērstu problēmas, kas rodas likuma normu saskaņotā piemērošanā pašvaldību darbā, organizējot domes sēdes.

- LPS vērsīsies ar iniciatīvu un priekšlikumiem RAPLM, lai tiktu sagatavoti nepieciešamie grozījumi normatīvajos aktos, kas novērstu to normu saskaņotas piemērošanas problēmas pašvaldību darbā, organizējot domes sēdes. TM atbalstīs LPS iniciatīvas, piedaloties trīspusējās LPS, TM un RAPLM sarunās par likuma grozījumiem.

4. Pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumi.

TM un LPS panāca kopīgu izpratni par to, ka nepieciešama turpmāka diskusija par kopīgas sadarbības iespējām pilsonības un sabiedrības integrācijas jautājumu risināšanā.

5. Likumā „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” noteikto audzinošo rakstura piespiedu līdzekļu uzraudzības institūcija – pašvaldība un no tā izrietošās problēmas.

- TM un LPS vienojas par nepieciešamību izveidot darba grupu likuma normu precizēšanai un tā izpildei nepieciešamā finansējuma aprēķinu veikšanai, aicinot tās vadību uzņemties Bērnu un ģimenes lietu ministrijai kā bērnu tiesību aizsardzības jomas kompetentajai institūcijai.

Vienošanās nav panākta attiecībā uz grozījumiem likumā „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” atbilstoši piešķirtajam finansējumam un sodu izpildes organizēšanu.

LPS viedoklis: TM ir jāsagatavo grozījumi likumā „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” atbilstoši valsts budžetā likuma izpildei paredzētajam finansējumam un grozījumi normatīvajos aktos, paredzot visu sodu, kas pēc būtības līdzīgi sabiedriskajiem darbiem, izpildes organizēšanu vienā institūcijā.

TM viedoklis: LPS un TM kopīgi jāsadarbojas, lai izvērtētu iespējamo administratīvā soda – sabiedriskais darbs - izpildes institūciju loku un veiktu likuma „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” izpildei nepieciešamā finansējuma apjoma aprēķinu.

II Sarunās debatēja

1.

Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likums un ar tā piemērošanu praksē saistītie jautājumi un problēmas

S.Āboltiņa. Likums tapis, lai maznodrošinātām personām dotu iespēju aizstāvēt savas tiesības tiesā. Valstij jā rūpējas, lai visiem iedzīvotājiem būtu šāda iespēja. Diemžēl likuma izstrādei un realizācijai no valsts iedalīti ierobežoti līdzekļi. TM piedāvā kopā ar LPS skaidrot kā piemērot likumu.

A.Jaunsleinis. Likumu piemērojot, pašvaldībām rodas papildus izdevumi – jābūt atbildīgai personai, kas iedzīvotājiem izsniedz attiecīgo veidlapu, jādod paskaidrojumi par tās pareizu aizpildīšanu atbilstoši likuma 22.pantā noteiktajam.

M.Bičevskis. Pašvaldībai nav jāsniedz juridiska palīdzība – to veiks advokāti, ar kuriem līgumu slēgs TM. TM arī esošā finansējuma ietvaros – sākumā mazāk, ar laiku vairāk, sniegs metodisko palīdzību.

S.Šķiltere. Lai pašvaldības darbinieki varētu strādāt ar iedzīvotājiem – jāveic viņu apmācība. Kad tādas notiks ? Kad būs veidlapas ?

M.Bičevskis. TM strādā pie metodiskajiem materiāliem. Šobrīd ir iespēja konsultēties ar ministrijas speciālistiem, bet tiks apsvērta arī ideja par apmācības iespējām. Veikt apmācību katrai atsevišķai pašvaldībai nevarēsim.

M.Pūķis. Šobrīd nav izstrādāta finansēšanas sistēma. Nevar būt tā – vispār likuma darbību finansēsīm no valsts budžeta, bet sākumā nefinansēsīm, jo nav no kā. Lai likums darbotos ir jābūt finansējumam, jābūt prognozei – cik maznodrošināto iedzīvotāju varētu izmantot likumā noteiktos advokātu pakalpojumus.

M.Bičevskis. Ministrija gaida no pašvaldībām priekšlikumus par iespējamajām izmaksām.

M.Pūķis. Prognozi neveido pašvaldības vai LPS. Tā ir ministrijas kompetence.

2.1.

Zemes un ēku kadastrālās vērtības bāzes saskaņošana ar pašvaldībām, problēmas un to iespējamie risinājuma veidi

M.Lazdovskis. Pašvaldības nesaskaņo zonējumu pamatojot ar to, ka ir maksātāji finanšu izlīdzināšanas fondā. Septembrī sāksies nākamā zonējuma izstrāde, tāpēc VZD aicina uz sarunām LPS vēlāk pieaicinot arī RAPLM.

2.2.

Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu noteikšana un aktualizācija, problēmas un to iespējamie risinājuma veidi

J.Piešiņš. Jaunais Ministru kabineta noteikumu projekts paredz noteikt ne tikai kā šodienas, bet arī kā nākotnes izmantošanas mērķus. Tā arī ir galvenā pretruna, jo šodien tiek uzlikti nodokļi par nākotnes mērķiem.

M.Lazdovskis. Šis jautājums būtu jāskata Teritorijas plānošanas konsultatīvajā padomē, jāizdiskutē starp ministrijām. Jautājumu nevar izlemt bez RAPLM piedalīšanās.

J.Piešiņš. TM būtu nepieciešams Zemes politikas departaments.

S.Āboltiņa. Šobrīd ir sākusies VZD reorganizācija, bet pēc likuma par zemes politiku atbild TM.

M.Bičevskis. Esam gatavi ņemt vērā LPS viedokli un gaidām LPS politisku atbalstu jautājumā par Zemes politikas departamenta izveidošanu.

S.Šķiltere. Jārisina jautājums par zemes lietošanas mērķu noteikšanu zem daudzfunkcionālām ēkām. Nosakot vienu galveno mērķi atšķirība pieaugs. Nepieciešamas precīzas inventarizācijas lietas. Bez tam nav skaidrs kā noteikt galveno lietošanas mērķi gadījumos, ja to zeme sadalās attiecībās 1:1 vai arī 1:1:1.

2.3., 2.6.

Aizsargjoslu sistēmas uzturēšana un izmantošana Par Valsts zemes dienesta institūciju un pašvaldību sadarbību, izpildot Aizsargjoslu likuma 33.pantu

M.Lazdovskis. Aizsargjoslu datu bāze informāciju ņem no teritoriālplānojumiem. Nav vienotu kritēriju – cik precīzi jāattēlo aizsargjoslas. VZD gatavo priekšlikumus pakārtotajiem Ministru kabineta noteikumiem cenšoties veidot vienotus principus.

M.Bičevskis. TM gaida pašvaldību atbalstu šajā jautājumā.

2.4.

Mēroga 1:2000 plānu sagatavošana pašvaldību teritoriju plānojumiem

M.Lazdovskis. Kartogrāfiskais materiāls esošā budžeta ietvaros ir izveidots. Mērogā 1:2000 kartes nav visai Latvijas teritorijai un finanšu trūkuma dēļ arī nav redzams, kā to tuvākajā laikā varētu paveikt. Pirmām kārtām kartes tiks sagatavotas blīvāk apdzīvotajām teritorijām.

J.Piešiņš. Jāmaina konceptuāla pieeja – karšu zīmēšana jānodod pašvaldību kompetencē.

2.5.

Jautājumi par kartogrāfisko materiālu nodošanu pašvaldībām teritorijas plānošanas vajadzībām

M.Lazdovskis. Tas kartogrāfiskais materiāls, kas ir jau sagatavots, tiks nodots pašvaldībām bez maksas.

A.Ceļapītērs. Cik ilgā laikā tiek plānots izgatavot kartes mērogā 1:2000?

M.Lazdovskis. Šobrīd likumdošanā nav noteikts standarts, bez tam nav arī finansējuma. Ja kaut kur šāds kartogrāfiskais materiāls ir izgatavots – tas veikts uz atsevišķas vienošanās ar pašvaldību pamata. Visas Latvijas kartes ir izgatavotas tikai mērogā 1:10000. VZD ir gatavs sarunām par izgatavojamo karšu mērogiem.

3.

Likumu „Fizisko personu datu aizsardzības likums”, „Informācijas atklātības likums” un „Par pašvaldībām” pretrunas un problēmas to piemērošanā pašvaldību darbā

V.Reitere. Pretruna starp likumiem rodas sakarā ar likuma „Par pašvaldībām” 26.pantu, kurš nosaka, ka pašvaldības domes (padomes) lēmumi un domes (padomes) sēžu protokoli ir publiski pieejami. Līdz ar to sanāk, ka ļoti bieži rīkojamās slēgtās sēdes, lai pildītu šos visus trīs likumus. Praksē to realizēt ir sarežģīti, jo sevišķi Rīgas domei.

F.Frīdenberga. Lielajās pašvaldībās domes sēdes materiāli ir elektroniski, skenēti un satur informāciju par personām, bet sakarā ar Informācijas atklātības likuma normām ir pieejami žurnālistiem.

M.Bičevskis. Pašvaldībām vajadzētu noteikt, kuri dati ir pieejami un kuri – tikai iekšējai lietošanai.

F.Frīdenberga. Tas nav iespējams, jo žurnālisti un arī jebkura persona var pieprasīt visus datus.

M.Bičevskis. Tātad ir jāiesniedz priekšlikums grozījumiem likumā „Par pašvaldībām”. TM ir gatava atbalstīt šādus grozījumus likumā.

4.

Pilsonības un naturalizācijas jomas jautājumi

E.Aldermane. Eiropā nav valsts, kurā pašvaldības nenodarbotos ar naturalizācijas jautājumiem. Latvijā vairums pašvaldību ir Naturalizācijas pārvaldes sadarbības partneri, taču mainoties pašvaldības vadībai nereti mainās arī attieksme pret šo sadarbību.

A.Jaunsleinis. Tas ir neizbēgami, ka cilvēki demonstrēs savus uzskatus. Nepieciešama izskaidrošana, sadarbība, pārliecināšana. Lai pašvaldības Latvijā varētu strādāt kā attīstītajās valstīs, jāveic līdzekļu pārdale. Tur pašvaldības pārvalda 50% no valsts budžeta, bet Latvijā 20%. Esošajā situācijā grozījumi likumā “Par pašvaldībām” uzliekot pašvaldībām jaunu funkciju-sabiedrības integrācijas veicināšana pašvaldībā nav atbalstāmi.

A.Ceļapītērs. Jautājums ir komplicētāks nekā sākumā šķiet. Iespējams, ka Latvijai būs pat labāk, ja naturalizācijas process virzīsies lēnām. Būs slikti, ja naturalizēsies un kļūs par Latvijas pilsoņiem cilvēki, kuri nav lojāli valstij.

M. Pūķis. Ir jāizlemj – naturalizācijas funkciju decentralizēt vai veikt centralizēti. Pēc teorijas jebkurai funkcijai jābūt iespējami ekskluzīvai – vai nu valsts kompetencē vai pašvaldības kompetencē. Ņemot vērā dažādo situāciju dažādās teritorijās, iespējams, ka decentralizējot, diferencēti pieejot jautājumam, šie procesi notiktu mazāk saasināti, vairāk piemēroti katrai teritorijai.

E.Aldermane. Visur pasaulē tā ir valsts funkcija, bet pašvaldības ir palīgs.

S.Šķiltere. Pašvaldības arī ir gatavas savu iespēju robežās palīdzēt. Tomēr ja nepieciešami papildus izdevumi – tas jāfinansē valstij. Jau šobrīd valsts var slēgt ar pašvaldībām līgumu, par valsts funkciju veikšanu vienlaicīgi paredzot valsts finansējumu.

E.Aldermane. Jāstrādā ar cilvēkiem, ar kuriem var strādāt. Šobrīd par maz tiek strādāts ar Lietuvas pierobežas iedzīvotājiem, kas ir lojāli valstij, bet neizjūt nepieciešamību naturalizēties.

5.

Likumā „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” noteikto audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu (izņemot sabiedrisko darbu) uzraudzības institūcija - pašvaldība un no tā izrietošās problēmas

M.Bičevskis. TM vēlētos izteikt pateicību LPS par aktīvo līdzdalību Valsts Probācijas dienesta izveidē.

V.Reitere. No 2005.gada 1.janvāra ir stājies spēkā likums, bet nav izpildes mehānisma un nav piešķirts finansējums, lai pašvaldības veiktu tām uzlikto funkciju. Likuma “Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” Pārejas noteikumu 3.punktā ir teikts, ka Ministru kabinets, izstrādājot valsts budžeta projektu 2005.gadam, iekļauj tajā šā likuma izpildei nepieciešamo finansējumu. Tas netika izdarīts.

Pagājušā gada nogalē TM aktīvi darbojās šo jautājumu risināšanā, bija jau sagatavots Ministru kabineta protokollēmuma projekts, ar kuru bija paredzēts izveidot darba grupu, kas līdz 10.aprīlim sagatavotu grozījumus, nosakot likuma 6.panta pirmās daļas 4.,5. un 6.punkta paredzēto audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu izpildes institūcijas un šo piespiedu līdzekļu izpildei 2006.gadam nepieciešamā finansējuma aprēķināšanu. Tāpat bija paredzēts likuma spēkā stāšanos atlikt sakarā ar to, ka nebija izpildīts iepriekšminētais Pārejas noteikumu 3.punkts. Tomēr projekta virzīšana Satversmes 81.panta kārtībā netika atbalstīta Satversmē noteikto ierobežojumu dēļ un viss process ir apstājies. Pašvaldība nav tā institūcija, kam būtu jāveic likumā noteiktā funkcija, jo pašvaldības policija ir tikai nelielā daļā pašvaldību, savukārt ne bāriņtiesas, ne sociālie dienesti tādu funkciju veikt nevar. Funkcija par noteiktu uzvedības ierobežojumu kontroli visdrīzāk būtu Valsts policijas kompetencē vai arī kādas citas institūcijas, bet ne pašvaldības kompetencē. Pie tam pašvaldībām šī funkcija ir uzlikta bez finansējuma.

M.Bičevskis. Diemžēl pret TM priekšlikumiem ir Finanšu ministrija, tāpēc process ir apstājies. TM sniegs savu viedokli par likuma izpildes mehānisma un finansējuma jautājuma risinājumu nākamā gada Budžeta likumprojektam. Sagaidām arī LPS atbalstu.

A.Ceļapītērs. Jātiecas uz partnerību. Vadošā loma būtu jāuzņemas Valsts Probācijas dienestam, bet pašvaldībai jākļūst par sadarbības partneri. Bez finansējuma nodrošināt likuma izpildi nav iespējams. Ja finansējums tiks piešķirts – pirmām kārtām jānostiprina Valsts Probācijas dienests.

V.Reitere. Vai TM plāno gatavot grozījumus likumprojektam „Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” kā tas bija plānots 2004.gada nogalē?

M.Bičevskis. TM apsvērs iespējas to izdarīt.

S.Šķiltere. Ar šo jautājumu cieši saistīts ir jautājums par to, kura no institūcijām veiks administratīvā soda - sabiedriskais darbs - uzraudzību atbilstoši Administratīvo sodu procesa likumprojektam. LPS jau laikā, kad tapa grozījumi Latvijas Sodu izpildes kodeksā un likumā ”Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem”, kas paredz, ka gan kriminālsodu-piespiedu darbs, gan audzinoša rakstura piespiedu līdzekļa-sabiedriskais darbs - izpildi pārņem Valsts Probācijas dienests, pauda nostāju, ka arī visu citu, pēc būtības līdzīgu, sodu uzraudzību turpmāk neveiks pašvaldība. Tas būtu neefektīvi un nelietderīgi, jo gan kriminālsods-piespiedu darbs, gan audzinoša rakstura piespiedu līdzeklis-sabiedriskais darbs, gan plānotais administratīvais sods- sabiedriskais darbs - pēc savas būtības ir gandrīz analogi un tas būtu jāveic vienai institūcijai.

Sarunas slēdz plkst. 13.00.

Tieslietu ministre

S.Āboltiņa

Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis

A.Jaunsleinis

Protokoliste

I.Viša

Protokolists

G.Apīnis